

SAVA

izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrto leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inserati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslani in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Propadanje S. L. S.

Nekaj let je tega, kar je bila S. L. S. na višku svoje moči. Odtlej gre nevzdržena pot navzdol. To trditev nam jasno izpričujejo med drugimi tudi pravkar završene nadomestne volitve za državni zbor na Notranjskem in med vrstami potrjuje to dejstvo sam članek v „Slovincu“ z dne 20. t. m. Omenjeni izid volitev je presenetil obe, v tem volilnem boju nasproti si stoječi stranki, narodno-napredno v dobrem, S. L. S. v slabem smislu.

Kandidat S. L. S. je dobil 347 glasov absolutne večine. Če uvažujemo dopustna in nedopustna sredstva, s katerimi so klerikalci posegli v ta volilni boj, lahko mirno rečemo, da je to Pyrrhova zmaga. Ni več daleč čas, ko bo premoči S. L. S. na Kranjskem odklenkalo za vedno in bahava zahvala novega klerikalnega poslanca svojim volilcem je labodja pesem.

Povrnimo se k zgoraj omenjenemu članku v „Slovincu“. Priznamo, da piše mirno in stvarno in da izprašuje ne glede na desno in levo vest svoji stranki, čeprav se omejuje le bolj na male grehe. Članek naravnost priznava vzgledno energijo in delo napredne stranke pri teh volitvah in s tem njeno eksistenco in njeno napredovanje, čeprav so razni klerikalni kolovodje, majhni in veliki, pri neštetih prilikah polagali nar. napredno stranko v grob in tajili, da bi stranka kot taka sploh še eksistirala.

Brezobzirni boj vsemu kar je naprednega, so napovedali klerikalci in ta okoliščina, ta krivična sila je rodila odpor in strnila k skupnemu delu vse, kar misli pošteno in napredno. Še je dovolj med nami kremenitih značajev, in ponosnih in delavnih mož, ki ježe in bodo tudi zajezili klerikalno povodenj v našem narodu in potomci jim bodo hvaležni za to delo, vsaj se bo pokazalo v poznejših letih, da so s tem oteli narod pred sicer neizogibno pogubo.

V imenovanem članku razodeva članek jasno in razločno nevoljo, ki se je pojavila v S. L. S. zoper absolutistično vodstvo v strankinem načelstvu.

Nadalje navaja sredstva, kako omejiti propadanje S. L. S. Mi pa smo mnenja, da se to propadanje sploh ne da zadržati, kajti sredstva, s katerimi se je ta besedo- in verolomna stranka prikopala do absolutne vlade, so bila tako ostudna, tako nasilna, da gotovo ne tvorijo dobrega temelja! Vsaj se s takimi sredstvi, kakor se jih je pri raznih bojih posluževala S. L. S., doseže uspeh, ampak ne trajen. Prej ali slej se taka zgradba zruši in podsuje pod seboj stavbenika.

Pa tudi ni prav nobenih znakov, da bi hoteli klerikalci kreniti na drugo realnejšo pot in da bi se v boju zoper nar. napredno stranko jeli posluževati poštenejših sredstev. Dokazali so to prav pri minolih državnozbornih volitvah, ko so zadnji trenotek, zlorabljač moč in ugled deželnega odbora, raztrosili v volilnem okraju take gorostasne laži, da bi se jih sramovali cigani.

Omenili smo, da našteva „Slovenec“ članek te manjše grehe S. L. S., kardinalne je pa kljub precejšnji objektivnosti prezrl. Eden takih je narodna mlačnost naših klerikalcev. Med duhovščino je še nekaj narodnih mož, to so prav v zadnjem nekateri dokazali; a nekaj je tudi takih, ki bi bili radi narodni, a ne smejo biti vsled migljajev od strankinega vodstva in od vlade. Glava S. L. S. pa je izrazito protinarodna, čeprav toči „Slovenec“ v zadnjem času debele solze za našimi izgubami na narodnem polju; v isti sapi pa zagovarja utrkvizacijo ljubljanskih ljudskih šol in izpostavlja cel slovenski narod nemškemu zasmehovanju, ki upravičeno kaže na slovensko nedoslednost.

Ko se zbudi narod iz mrtvila, tedaj bo šele opazil, da ga je klerikalna stranka z zavezanimi očmi dovedla na rob propada in da se je baš pripravljala, da mu zada zadnji sunek in ga pahne v pogubo.

Pojavila se je tudi v klerikalnih vrstah struja, ki hoče to pogubonosno delovanje preprečiti. A ta struja še nima moči in nikogar ni, ki bi javno razkrinkal one brezdomovinske matadorje, ki se ho- dijo gret v Biarritz.

Pa naj bo temu kakor hoče, gotovo je, da je v našem narodu dovolj sile in nevzbujene energije, ki bo premagala to temo in ki bo razbila klerikalne in vladne jasli, iz katerih žro janičarji — tedaj pa gorje onim, ki so nanje navezani. In nastopila bo doba napredka v slovenskem narodu.

Essad paša.

Se ni dobro tri tedne tega, odkar je naš zunanji minister grof Berchtold izjavil v delegacijah, da je bil obstoj Albanije v tem hipu zasi- guran, kakor hitro je došel v Drač knez Viljem I. albanski. Albanci so ga baje brezizjemno po- zdravljali kot svojega vladarja in menda so bili ti pozdravi tako prisrčni in navdušeni, kakor da se je Albancem prikazal odrešenik.

Da je bila ta izjava grofa Berchtolda zgolj besedičenje, so že različni delegati takoj dokazali. Treba se je bilo spomniti le epirotskega vprašanja in jasno je moralo biti vsakomur, da o brezizjem- nem navdušenju za novega albanskega kneza ni ne duha ne sluha. Začetkom minolega tedna pa je vzkipele to albansko brezizjemno navdušenje do vrhunca. Albanci, ali vsaj velik del istih, so se za novega kneza tako navduševali, da so hoteli princa Wieda pahniti s prestola, katerega bi naj bil zasedel — Essad paša.

Essad paša, bivši hrabri branitelj Skadra, po- znejši odposlanec k princu Wiedu in sedanji albanski vojni in finančni minister, se je hotel minoli teden polastiti albanskega prestola. Rodom Albanec ima tudi vsa svojstva skipetarov, od katerih se posebno odlikujeta hinavstvo in zahrbtnost. Vzlic temu, da je prisegel svojemu knezu zvestobo, je vendar porabil vsak trenotek, da je ščuval Albance proti svojemu vladarju. Minoli teden pa je mislil, da je sad zrel. Porabil je nemire v okolici Tirane, kjer so se puntali kmetje proti bejom, ki imajo v rokah vsa posestva. Pod pretvezo, da jih gre miriti, se je odpeljal v Tirano. Komaj pa se je vrnil, je prispela v Drač vest, da se pomika cela armada

PODLISTEK.

S. Gusjev :

Konjski tat.

Ko je vstopil psalmist Jakob Mihalič tistega jutra iz svoje hiše, hoteč nakrmili v hlevu svojega konja, mu je zastala od strahu sapa in vzkliknivši se je vsedel za hlevska vrata.

„Premogočni bog! Pa menda vendar niso oropali tudi cerkvenega služabnika!“

Ogledavši si vlomljeno ključavnico, je planil v hlev. Takoj potem se je pokazal zopet in zdivil kakor nor po cesti. V prvem trenotku je hotel za- kričati: „Oborožite se, ljudje božji!“ Toda izpre- videl je, da bi to nič ne pomagalo in zato je hitel na gosposko. V zmedenosti je pozabil nataktni svojo krzneno kučmo in je tekel z vihrajočimi lasmi po cesti. V temni sobi policijskega urada ni našel nikogar drugega, nego stražčega Vlase, ki je ležal na klopi in navidezno spal. Če bi ga bili natan- čneje pogledali, pa bi se bilo odkrilo, da je mo- žakar pijan.

„Hm-m!“ je zagodrnjal Vlas, ko ga je zbudil na vse pretege trudeči se psalmist, „kdo-o je tukaj?“

„Vlas! Vlas!“ vzklikne psalmist in potrese zaspaneta za rame.

Vlas ga je pogledal debelo in ga imel — kdo ve zakaj — za samega hudiča.

„Vsi svetniki . . . vsi svetniki! . . .“ nerga in se poizkuša prekrižati. „Si zopet tukaj!“

„Zbudi se ničvrednež!“ javka psalmist. „Zbudi se, klada! Po vasi se ropa ljudi in ti ležiš pijan . . .“

„Poberi se od mene, hudoba!“ momlja Vlas v polsnu. „Že zopet siliš vame! . . . Vsako jutro! . . . Sveti . . . vsi svetniki . . .“

Psalmistu so se vsipali od skrbi ponosni kodri na čelo.

Kakor burja je odvihral iz sobe.

Solnce še ni izšlo, a zarja je že plamtela v oblakih.

„Iti do župana?“ prevdarja psalmist. „Raje grem k župniku, pa se posvetujem ž njim.“

Na župnikovem domu so bila okna še zastrta, toda on ni spal več. S prostranega dvorišča se je razlegal njegov glas: „Ho, ho, ho, rjavec, ho, ho!“

Psalmist je pritekel s tako naglico na dvorišče in je bil tako skuštran, da se je vitki vznese- ni rjavec, dika med župnikovimi konji, splasil. Postavil se je na zadnje noge, iztrgal popu vojke iz rok, zavil proti ozadju dvorišča, preskočil plot in jo potegnil v daljavo.

„Primi ga! Drži ga!“ kliče duhovnik in teče za konjem. — „Ivan! Pavel! Primate ga! Iztrgal se je!“

„Oče Pankracij, jaz sem okraden!“ tuli psal- mist za duhovnikom.

„Oh, kaj še!“ zavpije le-ta tekoma in zamahne z roko. „Konja si mi prestrašil! Da moreš biti taka hudoba! Pomagaj raje loviti!“

Rjavec je drvil z vzdignjenim repom preko polja.

Župnikovi hlapci so se zavihteli na druge konje in se zapodili od dveh strani na beguna. Dva kmeta sta skočila z voza in poskušala z ma- hanjem rok spraviti konja nazaj. Za ubeglim ko- njem te tekel župnik v svoji sivi halji in za njim psalmist z vihrajočimi lasmi.

„Drži ga! Primi ga!“ razlega se skozi svita- joče se jutro.

Slednjič se je obrnil ubežnik proti cesti, zdivilj z napihnjenimi nozdrvmi in zbesnel skozi na stežaj odprte duri župniščnega dvorišča.

„Poldrug sto srebrnih rubljev me stane žrebe!“ de sapo loveči župnik vrnivši se s psalmistom na dvorišče, „in ti si mi ga uplašil. No, pa zini, zakaj si videti tako zasopel? Lasje skuštrane, brez čepke, suknja razpeta.“

„Oče Pankracij! Ukraden sem!“ zamrmra ža- lostno psalmist. „Po svet prihajam k vam.“

„Kaj ti je ukradenega?“

„Moj konj.“

„Kaj poveš! Tudi cerkvenih služabnikov se že lotevajo! Oh, oh, oh! Pa kako je vendar to mo- goče! . . . No, pripoveduj mi. . . Pojdi, greva v izbo. Ivan! Daj rjavcu ovsa. In šarca se mora podkovati. Oh, oh, oh! Tudi cerkvenim služabnikom se ne prizanaža!“

Stopila sta v izbo.

„Sedi za mizo in pripoveduj mi!“ reče du- hovnik in sede na divan.

Slišoč psalmistovo poročilo, se je poglobil v misli.

Albancev proti Draču. Knez Viljem, že prej opozorjen na skrivne načrte Essad paše, ga je poklical k sebi ter ga prisilil, da je podal svojo demisijo. Essad paša je to tudi storil, a obenem pomnožil svojo telesno stražo. Knez je poklical na pomoč avstrijsko in italijansko vojno ladijo, ki sta izkrcali moštvo, katero je potem napadlo palačo Essad paše. Po hudem boju, kjer se je celo streljalo s topovi, so Essad pašo premagali, vjeli in odpeljali kot ujetnika na avstrijsko vojno ladijo „Szigetvar“.

Kaj je z onimi Albanci, ki so korakali proti Draču, ne povedo poročila. Vsekakor pa je jasno, da z odstranitvijo Essad paše še dolgo ni uničen albanski odpor. Ravno nasprotno. To dejstvo bo vse pripadnike Essad paše le še spodbujalo k novemu odporu. Temu odporu pa se bodo pridružila nedvomno še tudi ostala albanska plemena. Razumljivo je namreč, da se mohamedarški Albanci ne dajo vladati po kristijanskem knezu. Knez Viljem na albanskem prestolu je poizkus grofa Berchtolda in San Giuliana in že danes je več kot gotovo, da se ne bo obnesel. Ta poizkus pa je tudi dokaz, kako brezmiselno politiko uganjajo zunanji ministri. Ljudstvo, prebivalstvo dežele ne pride v poštev. Samo, da ima dežela vladarja in vojaštvo pa je dobro. Fevdalne glave ne morejo pojmiti tok časa. Na samovoljo in puške se opirajo in manjka jim razuma, da bi uvideli, da se dan-današnje ne da vladati brez ali celo proti ljudstvu. Dokaz za to imamo zopet v našem zunanjem ministru. Ko so se v Rumuniji pripetile demonstracije proti Avstriji, je naša diplomacija to dejstvo omalovaževala. „Naj prebivalstvo demonstrira, kraljevska hiša in dvor so pa le na naši strani“, tako je argumentiral grof Berchtold. In šele, ko se je Rumunija, prisiljena po ljudskem glasu, približevala Rusiji, je našemu novodobnemu Metternichu zasijala svetla luč in izpoznal je, da se je motil.

In nič boljše ni z Albanijo! Ustvarili sta ta nestvor Avstrija in Italija, izbrali sta kneza ter ga Albancem, obdanega z raznoterim firlefancom, postavila za vladarja. Pri tem nista obe državi niti najmanj pomislili na to, boli knez tudi ugajal ljudstvu, katerega naj vlada. Saj ne govori niti jezika svojih podložnikov, niti ne razume njih šeg in navad. S kom naj bi pravzaprav knez Viljem I. imponiral divjim albanskim rodovom? S prav ničemer in le v zlo se mu še šteje, ker je pritegnil v deželo nebroj tujcev.

Zatorej torej z odstranitvijo starega lisjaka Essad pašo še davno ni zasiguran mir v Albaniji. Ko bi bil knez z lastnimi, albanskimi močmi ukrotil svojega vojnega ministra, bi bili saj Essavovi sovražniki na strani kneza. A opraviti je morala to delo avstrijska in italijanska mornarica in nedvomno je izgubil knez radi tega še ono malega ugleda, katerega je dosedaj imel.

Vmešavanje avstrijskega in italijanskega vojaštva v albanske zadeve pa ima prav lahko za posledico mednarodni konflikt. Londonski listi že izražajo to bojazen in stoje prej kot slej na stališču, da je Albanija skupna zadeva vseh velesil. In dasiravno se ubogemu knezu ne more odreči straže v varstvo osebne svobode, bi bilo le obžalovati, če bi se avstrijska politika hotela samostojno vmešavati.

„Kaj storiti?“ de hodeč po sobi gorindol, „ljudstvo je sedaj popolnoma propalo. Sami tatovi ... roparji ...“

„Svetujte mi očka, kaj je storiti? ... Iti do župana?“

„Do župana? Hm ... Do župana ... Ah, kaj pa more župan ukreniti? To ni prva tatvina ... Skoraj vsak dan so ukradeni konji, toda kje jih je najti? ... Ampak, če bi bil ta konj last kakega kmeta! Cerkven je! Ne, tu si je treba izmisliti kaj drugega!“

„Peljati se do nadškofa, očka!“

„Kaj pa naj bo nadškof!“

„Kako? Je-li dovoljeno oropati tudi cerkvene služabnike? Naj prekolne vse tatove in roparje.“

„Ne čvekaj neumno! Škof nima take pravice.“ Duhovnik je prestopil še nekolikokrat zatopljen v globoke misli, po sobi gorindol. Hipoma pa je stresel svoje sive lasje in izjavil: „Imam jo.“

Psalmist je sklenil roke kakor k molitvi.

„Vsemogočni bog! Dal bom prižgati v cerkvi sv. Nikolaju svetilko za trideset kopejk, povrh vsega tega pozlačeno! Pomagajte mi!“

„Pojdi domov, Jakob Mihalič, in brzdaj se do kosila. Še boš imel časa naznaniti zadevo županu. Nekaj sem si izmislil. Morda se posreči! Jaz živim, hvala bogu, štirideset let v občini in vem nekaj!“

Med tem, ko je vstal, pokliče nekega delavca k sebi: „Ivan!“ — reče — „stopi do Ignacija Cmokina in sporoči mu, da bi rad govoril ž njim o nečem, pa takoj naj pride.“

POLITIČNI PREGLED.

Delegacije.

Dne 19. t. m. so se pričele plenarne seje avstr. delegacije. Delegat Vaněk je predlagal, da naj se Avstrija potom mednarodne pogodbe z vsemi ostalimi evropskimi velesilami nevtralizira. Predlog je bil izročen odseku za zunanje zadeve. Delegacije so nato razpravljale o proračunu zunanjega ministrstva. Za referentom je govoril delegat Ellenbogen, ki se je obširno bavil z zunanjim položajem Avstro-Ogrske. Naglašal je, kako napačen in neutemeljen je optimizem grofa Berchtolda, ki govori o prijateljskem razmerju Avstro-Ogrske napram vsem sosednim državam. Dejstva kažejo ravno nasprotno. Povsod narašča sovraštvo napram Avstro-Ogrski. Zlasti se opaža to v Srbiji in drugih balkanskih državah. Rusija je Avstriji slej ko prej nenaklonjena. Francija se trudi zadržati Avstrijo na finančnem polju vrat. Niti pri zaveznikih nimamo nič zaslombe, kakor to kažejo zadnje protiavstrijske demonstracije v vseh italijanskih mestih. Princ Schönaich-Carolath je v nemškem državnem zboru namignil, da bi Nemčija popolnoma mirno odpovedala Avstriji prijateljstvo. Dr. Ellenbogen se je bavil obširno z notranjimi zadevami Avstrije. Oznal je protinardno politiko Avstrije kot glavni vzrok avstrijske mizerije. Avstrijska vlada skrbi samo za to, da ne izgine iredentizem med manjšimi narodi v naši državi. Edina rešitev za Avstrijo je, da nadomesti sedanjo ustavo dežel z narodnostno avtonomijo.

Orijentske železnice.

Srbska vlada je v času vojne krize prevzela proge orijentske železnice na svojem ozemlju v vojaško oskrbo. Po končani vojni je Avstrija zahtevala brezpogojni odstop teh prog prejšnjim lastnikom, ki so večinoma avstrijske in ogrske banke. Srbska pa hoče te proge odkupiti ali podržaviti. To je v naši ljubi avstrijski monarhiji vzbudilo velik rumel. Dunajski listi so zahtevali naravnost ultimatum srbski vladi. Kakor pa se sedaj poroča, je avstro-ogrski poslanik baron Giesl sporočil srbski vladi, da Avstro-Ogrska opušča nadaljni odpor v vprašanju orijentskih železnic in da akceptira v načelu srbsko stališče. Posebni odbor, sestojec iz avstro-odrskih in srbskih delegatov, bo določil vsoto, ki jo bo Srbija plačala za odkup železnice družbi orijentskih železnic. Avstro-Ogrska bo dobila posebne koncesije glede transita na srbskih železnicah in glede spoja bodočih srbskih prog z avstro-ogrskimi železnicami.

Proces Šviha.

Kakor smo že zadnjič poročali, je avstrijski konfident c. kr. okr. sodnik dr. Karl Šviha tožil urednika praških „Narodnih listov“ dr. Hellerja, ker mu je le-ta očital, da je vohunil za tajno avstrijsko policijo. Proces se je končal z oprostivjo toženega urednika. Glavna priča je bila gospa Woldanova, ki je dala nekemu dijaku v opoldanskem premoru policijske akte in celo računske pobotnice dr. Švihe fotografirati. Švihov zagovornik dr. Bouček je izprva hotel vložiti ničnostno pritožbo, a je to brezplodno nakano sedaj opustil.

Gališki deželni maršal.

Cesar je imenoval poljskega konservativnega poslanca Nikolaja Niezabytowskega za gališkega

„In če ne pride? On je nedostopen falot...“

„Bo že prišel ... Če je le doma! No, bomo videli!“

Malo potem so zaškripala vrata in čez prag je stopil visoko zrastel neroden kmet, temnih potez in goste zmršene brade.

„Poklicati si me dal, očka?“

„Da, da, Cmokin, nekaj ti imam povedati. Počakaj trenotek.“

Oče Pankracij si je nadel temno duhovniško kuto, se pokril s črnim, širokokrajnim klobukom, vzal ključ od cerkve pa rekel: „Idiva!“

Cmokin je privzdigoval začudeno obrvi, a rekel ni ničesar in šel za duhovnikom.

Šla sta proti nizki leseni cerkvi, ki jo je bil dež že davno sivo pobarval. Na to sta vstopila na temni hodnik, kjer so se ozirali temni obrazi svetnikov in sta dospela potem do oltarja. Tu je molil duhovnik nekoliko časa zelo goreče in se nekolikokrat globoko priklonil. Približal se je nato oltarni mizi, vzal epitafelion, križ in evangelij in se vrnil nazaj. Položil je križ in evangelij na klečalnik, prižgal svečo in pozval osuplo gledajočega Cmokina: „Stopi bliže!“

Cmokin se je premaknil.

„Kaj počenjaš, očka?“ vpraša, „ali me hočeš izpovedati?“

Potem je dejal z lokavim nasmehom okrog ust: „Ne postim se!“

„Ignacij!“ de ostro oče Pankracij, „stopi bliže in poslušaj me! Ignacij! Koliko si star?“

Konec prih.

deželnega maršala ter mu podelil obenem dostojanstvo tajnega svetnika.

Južnoameriški poizkus posredovanja.

Vlada Združenih držav je sprejela ponudbo treh južnoameriških republik, Argentinije, Brazilije in Chile, da posredujejo v sedanjem sporu med Združenimi državami in Mehiko ter preprečijo izbruh velike in dolgotrajne vojne. Posredovanje južnoameriških republik ima samoposebi umeven predpogoj, da se ga z obeh strani sprejme z dobrohotnostjo. Razven Združenih držav je sprejel posredovanje tudi Huerta in stranka konstitucionalistov.

Mehiški predsednik Huerta odstopi.

Iz dobro poučenih diplomatskih krogov v Mehiki poročajo, da je pooblastil mehikanski predsednik Huerta mehikanske delegate pri spravni pogajanjih med Mehiko in Zedinjenimi državami, da naj predlože njegov odstop, če je to v interesu miru potrebno.

Narodno-gospodarstvo.

Kako je treba rezati rezanico. Kaj pogosto slišimo, da se mora rezanica rezati prav kratko ($\frac{1}{2}$ —1 cm), kar pa nikakor ni upravičeno, niti dobro. Vsekako živali kratko rezanico laglje žvečijo, toda to ne donša posebnih koristi; pač pa lahko prekratko narezana rezanica povzroči pri konjih razne nepravilnosti v prebavljanju, ki dostikrat niso brez slabih ali celo nevarnih posledic. Čim dalje in bolje žival svojo hrano žveči, tem bolj jo tudi oslini, in ravno to oslinjenje je oni činitelj, ki jako ugodno vpliva na prebavljanje, oziroma prebavljivost zaužitih krmil. Čim dalje torej traja žvečenje, toliko dalje seveda ustne žleze izločajo slino, in čim bolj je zaužita krma oslinjena, tem gotoveje smemo pričakovati, da se vse hranilne snovi porabijo. Mimogrede naj omenim, da prekratka rezanica pri govedi silno otežkočuje prežvekovanje, pri konjih pa kaj čisto povzroča črevesno vnetje. Zategadelj ne kaže rezanice rezati prekratko, za konje mora biti vsaj najmanj po 4 cm dolga (za goved po 2 cm). „K.“

Tržne cene

na tedenski semenj v Kranju, dne 18. maja 1914

Pšenica	100 kg	K	26.—
Rž	"	"	20.—
Ječmen	"	"	17.—
Oves	"	"	16.—
Koruza I.	"	"	17.50
Koruza II.	"	"	16.50
Ajda	"	"	22.—
Proso	"	"	20.—
Pšeno	"	"	30.—
Ješprenj	"	"	28.—
Krompir	"	"	5.—
Mleko I	"	"	—20
Surovo maslo	1 kg	"	3.50
Maslo	1 "	"	3.—
Govedina I.	1 "	"	1.68
Govedina II.	1 "	"	1.60
Teletna I.	1 "	"	2.—
Teletn all.	1 "	"	1.80
Svinjina I.	1 "	"	2.—
Svinjina II.	1 "	"	1.80
Prekajena svinjina I.	1 kg	"	2.20
Prekajena svinjina II.	1 "	"	2.—
Slanina I.	1 "	"	2.—
Slanina II.	1 "	"	1.70
Jajca	9 kom.	"	—80

Na tedenski semenj v Kranju, dne 18. maja 1914 se je prignalo: 102 glav domače govedi, 0 glav bosanske govedi, 0 glav hrvaške govedi, 3 teleta, 276 prešičev, 0 ovac. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 60 glav domače govedi, 0 glav bosanske govedi, 6 prešičev. — Cena od 1 kg žive teže 88 v za pitane vole, 82—86 v za srednje pitane vole, 76—78 v za nič pitane vole, 0 v za bosansko (hrvaško) goved, K 1.02 za teleta, K 1.14 za prešiče pitane, K 2.60 za prešiče za rejó.

DOPISI.

Retnje pri Trziču. Cesar ne bi bil nobeden pričakoval, to se je zgodilo. G. Janez Jeglič iz Dupljan je dobil toliko korajže, da je poslal v zadnjega „Gorenjca“ poslano, v katerem z drznim čelom trdi, da je bilo poročilo o dachu za Koncijkino kravo v „Savi“ z dne 2. maja neresnično. Sumniči obenem tudi kar dve osebi iz Retenj (Jeglič piše iz „Ritenj“, kar je dokaz, da popravek ni zrastel na njegovem zelniku, marveč na zelniku človeka, ki mu daje politika toliko opravila, da ni do danes našel toliko časa, da bi se bil navadil pravilno pisati krajevna imena iz najbližje okolice), ne upa si pa navesti v popravku imen onih dveh dopisnikov, ki sta po njegovem mnenju vtihotapila tak „neresničen“ dopis v „Savo“. Jeglič ponuja za dokaz trditve v „Savi“ kot nagrado dve kravi in konečno nekaj blebete ali sladkih ocvirkov in li-

beralni gnojnice ter očita po njem sumničenima dopisnikoma, da mečeta kamenje izza voglja, ker si nista upala podpisati dopisa. Tako se je torej gospod Janez Jeglič hotel s pavovim perjem masčevati nad osebama, ki nista bili z dotičnim dopisom v prav nobeni zvezi. Imeni osumljencev je lepo zamolčal, ker je dobro vedel, da bi ga tirala pred sodišče in bi moral zopet milo prositi odpustjenja in šteti svetle kronice. Da se torej izogne takim neprijetnostim, se je omejil na sumničenja in „korajžno“ metal kamenje izza voglja, kar očita drugim. Pridite g. Jeglič z imeni na dan, potem se pomenimo drugače. Če si pa ne upate, potem pustite časopise pri miru, ker take stvari presegajo Vašo učenost in Vašo „visoko“ izobrazbo, pavovo perje pa nič kaj posebno ne učinkuje. Če bi bila trditev v „Savi“ neresnična, zakaj potem g. Jeglič ne toži odgovornega urednika? Toda grozdje je prekislo, kajti kar je pisala „Sava“ je resnično in tega noben popravek ne spravi iz sveta. Dokaz za te trditve bi bil lahak in tako bi se dobili dve kravi — ne junčki —, ki bi se na javni dražbi morda dobro prodali, izkupiček pa razdelil med one posestnike v Dupljah, ki so imeli vsled poloma v mlekarni največ škode. Ocvirkov pa naj Jeglič nikar preveč ne razmetava, ker so bili ti prav dobri, dokler so jih donášali liberalci in menimo, da so ti ocvirki precej drobni, odkar se je izpremenil Janez Jeglič iz zagrizenega liberalca v strastnega klerikalca in postal „vrl“ član svete vojske hojevitega oznanjevalca miru in sprave župnika Petra Bohinca. O liberalni gnojnici pa naj Jeglič kar lepo molči, ker mu lahko postrežemo s toliko množino klerikalne gnojnice, da se bo precej utopil on in še kdo drugi. Radi „izobrazbe“ pa se z Jegličem noben poznavalec njegove častitljive osebe ne bode prepiral, ker je to zanj nekaj takega, kar so za Kitajca Duplje. Za danes dovolj. Če ne pride g. Jeglič na dan z imeni, se še vidimo.

Duplje pri Trziču. Gospod urednik, niti ne sanja se Vam, kako hud je sedaj Honsa, ker ste pisali v „Savi“ o tistem juničku, ki se je izpremenil v kravo, kakor hitro je prišel dacar in jo našel obešeno na podu. Vsaj pa tudi ni prav, da take stvari obešate na veliki zvon, da jih izve toliko ljudi kljub temu, da je Honsa vso stvar zelo na tihem brez šuma in hrupa izvršil. Bil je tako previden, da še mesogledniku ni nič povedal o svoji kravici, pa še pozneje, ko je prodajal meso po 1 K 20 v brez vsakega dovoljenja, se je držal nekako skrivnostno potuhnjen. Honsa kot veren katoličan in desna roka župnika Bohinca bode že vedel kaj je prav, ne pa vi gospod urednik, ki ste liberalci in nič ne verujete, kar oznanjajo naši namestniki. Honsa sedaj išče onega grešnika, ki vam je izdal njegovo skrivno dejanje, ker ga pa ne more dobiti, je planil v svojem popravku kar po dveh osebah, ki stanujeta precej daleč od kraja, kjer se je izpremenil junček v kravo. Jaz pa mislim, da je vseeno, ali je ta čudež popisal Peter ali Pavel, zgodil se je in to je glavna stvar. O liberalni gnojnici pa naj prelevljeni Honsa kar molči, ker se v njegovi okolici nahaja toliko klerikalne gnojnice, da bode treba kmalu čolnov. Če Honsa želi, da se še kaj oglašim, naj kar pove, če ne drugače, pa zopet v kakem „poslanem“ v smrdljivem „Gorenjcu“.

Železnike. Kakor smo že zadnjič omenili, je izdal naš mogočni župan posebno naredbo glede zapiranja gostilen v našem trgu. Ker pa do take naredbe ni bil opravičen in je daleč prekorail svojo župansko moč, je dobil od politične oblasti tako lekciijo, da jo bode pomnil, dokler bode njegovo klerikalno telo tlačilo božjo zemljo. Ne-le, da je dobil ukaz, izdano, vsem gostilničarjem poslano in pred cerkvijo slovesno razglašeno naredbo, takoj preklicati, zgodilo se je še nekaj hujšega. Županu je namreč odvzeta pravica izdajati licence za prekoračenje policijske ure in licence za godbo, in je okrajno glavarstvo to pravico sebi pridržalo. Kaj ne, očka župan, to je pa precej hud poper! Veseli nas, da je politična oblast vendar enkrat prišla do spoznanja, da človek, ki strelja take kozle, ni na svojem mestu in da mu je treba njegovo domišljijo vsaj deloma pregnati. Sedaj se bode vsaj rezal kruh pravice vsem davkoplačevalcem brez razlike na njihovo politično mišljenje, kar je za ustavno državo ne le potrebno, temveč tudi edino pravično. Pristojni oblasti pa svetujemo, da delovanje našega župana tudi v drugih ozirih nekoliko bolj nadzoruje in smo prepričani, da bode izšel še marsikateri ukaz, ki mu bode ohladil njegove domisljave, klerikalne možnosti.

Občni zbor

okrajne gasilske zveze št. 4 v Kranju
dne 10. maja 1914.

Konec.

b) Blagajniško poročilo. Poslovodja poročila, da je bilo v pretekli poslovni dobi vseh prejemkov K 85'05, vseh izdatkov pa K 68'91, tedaj čistega premoženja K 16'14, kateri znesek je naložen na vložno knjižico št. 19.724 „Mestne hranilnice v Kranju“. Blagajniško poročilo se soglasno odobri.

3. Poročilo pregledovalcev računov. V imenu

Binkoštni kolač

Svitla glava izreže ta recept in ga preizkusi!

Dodatki: 25 dkg sirovega masla, 20 dkg sladkorja, 7 jajc, iz beljaka pripravljen sneg, 50 dkg pšenične moke, 1 paket **dr. Oetkerja pecivnega praška**, 10 dkg cibeb, 10 dkg rozin, 5 dkg citronata, nastrgana lušina pol citrone, nekaj soli, $\frac{1}{8}$ do $\frac{1}{4}$ litra mleka.

Pripravljanje: Sirovi masel mesi, dokler se ne peni, dodaj sladkor, jajčni rmenjak, mleko, sol, moko, zadnjo zmešano z pecivnim praškom in naposled cibebe, rožine, citronat, lušino citrone in sneg iz jajc. Napolni namaščen in z mandelni potresen model in peci kolač okroglo $1\frac{1}{2}$ ure.

72 26—8 G

Opomba: K testu se doda toliko mleka, da teče gosto z žlice.

pregledovalcev računov poročila tovariš Edmund Rooss, da so se računi pregledali in primerjali s posameznimi postavkami v blagajniški knjigi, ter da se je vse v najlepšem redu in soglasju našlo in predlaga, da se poslovodji podeli absolutorij in da se mu izreče najtoplejša zahvala za njegov trud in požrtvovalnost. Načelnik da ta predlog na glasovanje, ki je bil soglasno sprejet.

3. Volitev odbora. Na predlog tovariša Franca Benedika volilo se je per acclamationem in so bili izvoljeni sledeči: a) načelnikom Janko Sajovic, Kranj, b) podnačelnikom Jakob Bajželj, Stražišče, c) odkornikom Holz hacker Franc, Kranj, Zaletel Josip, Trzič, Završnik Karol, Duplje; č) odbornikovim namestnikom Jurij Arh, Preddivor in Anton Ropret, Senčur.

5. Volitev treh pregledovalcev računov. Na predlog tovariša Karola Završnika se izvolijo pregledovalcem računov sledeči: Franc Benedik, Stražišče, Ivan Pirc, Kranj, Edmund Rooss, Kranj.

6. Volitev 4 zastopnikov za izredni občni zbor „Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilskih društev na Kranjskem.“ Na predlog tovariša Karola Završnika se izvolijo delegatom sledeči: Jakob Bajželj, Stražišče, Jurij Depoli, Kranj, Fran Holz hacker, Kranj, Janko Sajovic, Kranj.

7. Slučajnosti. Načelnik poročila, da je prostovoljno gasilno in reševalno društvo Kranj z ozirom na „Okrožnico vsem županstvom na Kranjskem“ deželnega odbora kranjskega, vložilo prošnjo za podporo iz deželnega gasilskega zaklada in da do danes še ni nobene rešitve. O izidu se bode potem poročalo. Sklene se tudi, da se bode oziralo na prireditve posameznih društev in da se bodo pri takih prireditvah udeležila vsa društva, da si na ta način pomagamo drug drugemu in da se vsaj dotično društvo, ki ne dobi od nikoder nikake podpore, gmotno nekoliko podpre. Ker se ne zglašihče več k slučajnostim, se zahvali načelnik za izvolitev z zagotovilom, da bode z vsemi močmi deloval v prid prostovoljnemu gasilstvu in prosi ostale odbornike, da mu zvesto stojijo ob strani in da mu pomagajo v tem težavnem poslu, ker le na ta način je mogoče priti do pravega cilja.

Končno ses pominja načelnik najvišjega zaščitnikagasilstva Njega Veličanstva našega presvitlega cesarja ter veli navzočim zborovalcem, da mu zakličejo trikratni „Slava“, kar tudi store in zaključih. redni občni zbor.

DNEVNE VESTI.

Nazadovanje klerikalcev na Notranjskem.

Samo z velikanskim sleparstvom so klerikalci pri volitvi na Notranjskem še zmagali. Ko bi se bile volitve pošteno vršile, bi bil klerikalni kandidat padel, kakor je dolg in širok, a še tako je zmagal samo z **malenkostno večino 346 glasov**. Kako strahno so nazadovali klerikalci, nam pričajo številke. Pri zadnji državnozborni volitvi je bil izvoljen dr. Žitnik. Ta je dobil 6559 glasov, dočim je bilo za dr. Novaka oddanih 1383 glasov, za Kopača 737, razcepljenih 334, neveljavnih 271, praznih pa 213 glasov. Žitnik je torej zmagal z večino 3621 glasov. — Pri zadnji deželnozborni volitvi je dobil dr. Pegan 5480 glasov, Gaspari 3106, praznih je je bilo 291 in razveljavljenih 470 glasov. Dr. Pegan je torej zmagal še z večino 1613 glasov. — Pri sedanji volitvi pa je dobil dr. Pogačnik 5130 glasov, Lavrenčič 4223, razcepljenih je bilo 25 glasov, neveljavnih 68 in praznih 253 glasov. Dr. Pogačnik je torej zmagal samo z večino 346 glasov. Če pa pustimo razcepljene, neveljavne in prazne glasovnice na stran, vidimo, da je dr. Žitnik zmagal z večino 5176 glasov, dr. Pegan z večino 2374 glasov, dr. Pogačnik pa samo še z večino 907 glasov. Od večine 5176 glasov, so klerikalci tekom

par let padli na šibko večino 907 glasov. Od zadnjih državnozbornih volitev so torej klerikalci nazadovali za 4269 glasov. To je tako velikansko nazadovanje, da si hujšega ni mogoče predstavljati. In to nazadovanje bi bilo še večje in včerajšnja volitev bi bila končana s popolnim porazom, da niso klerikalci v zadnji uri uprizorili velikanske lopovščine. Notranska si je z včerajšnjo volitvijo zopet osvetila lice. Notranjci so bili dolgo let prvi na Slovenskem — zdaj postanejo to zopet. — Slava notranjski zavednosti!

Naš komtur v delegacijah. V plenarni seji avstrijske delegacije je pri razpravi budgeta zunanjega ministrstva posegel v debato tudi naš komtur dr. Janez Šusteršič. Kakor se v odseku ni zavzel niti z besedico za slovenske težnje, ampak ni znal drugega kakor klečeplaziti, tako tudi v plenumu ni imel niti besedice graje za nam tako sovražni avstrijski sistem vladanja. Zato pa je z vnemo zagovarjal militaristično gibanje in naravnost hujskal na vojno proti Italiji. Očividno se mož trudi v zadnjem času iznova, da zleze na ministrski fotelj. Osobito konec njegovega govora je klasičen dokaz bizantinizma. Dejal je: „Avstrija kliče, Avstrija vpije po združenju spehich moči v dosego mogočne Veleavstrije. Avstriji je potrebna avstrijska politika, avstrijska dinastična politika na znotraj, avstrijska dinastična politika na zunaj.“ Jako značilno pripominja k tem parafrazam dunajska „Arbeiter Zeitung“: „Ali slutijo evharistlarji morda jutranji zrak? Kje je pač čul gospod Šusteršič to — vpitje...“

Iz koroškega vilajeta! Skrajno predrznost nadutih koroških zagrizencev na slovenskih tleh smo občudovali pri sokolskem izletu, dne 21. t. m. v Borovljah. Železniški poduradnik Kampfer pri večernem vlaku v Svetno vas nikakor ni hotel razumeti slovensko. Na zahtevo: „Prosim vozni listek do Kranja“ je zarežal: „Was Krain, das ist ja das ganze Land“ in zaloputnil okence. Vprašamo c. kr. žel. ravnateljstvo v Beljaku, če je nje glavni namen nastavljati v slovenskih, oziroma dvojezičnih krajih ljudi, ki ne znajo, oziroma nočejo znati jezika tamšnjega prebivalstva. Drugod je namreč „navada“ železniških uslužbencev, da so s potniki prijazni in jim na uslugo, pri nas na Slovenskem, bi pa — kakor nekateri mislijo — vsak Slovenec predno se za svoj drag denar kam pelje, moral napraviti izpit iz nemščine. Kaj se res temu ne da odpomoči?

Iz deželnega odbora. Provizoričnim asistentom v kmetijsko kemičnem preizkuševališču se imenuje g. Anton Turk. — Zakonski načrt o odkupu bere se mora na zahtevo vlade nekoliko izpremeniti in se v tem smislu poročila deželnemu odboru. — Pri delih za Završnico blizu cerkve sv. Martina v Žirovnici so se našli zanimivi staroslovenski bronasti predmeti iz 7. do 9. stoletja po Kr. in se deželnemu muzeju dovoli, da izkopavanja nadaljuje. — Agrarna komisija je predložila razne načrte za melioracijo pašnikov, zlasti na Kočevskem. Dovolj se za ta dela 30 odstotni deželni prispevek, naproša pa se agrarno komisijo, da naj pri nadaljevanju te akcije uvažuje tudi druge dele dežele. Za most čez Kolpo pri vasi Kuželj se dovoli 30 odstotni deželni prispevek, ako v isti meri prispeva tudi okrajni cestni odbor. — Ribniškemu cestnemu odboru se dovoli najeti posojila 75.000 kron pri deželni banki. — V vojaško pregledovalno komisijo se imenuje mesto umrlega poslanca Košaka poslanec Karel Dermastija. — Osrednjemu odboru Vincencijeve družbe v Ljubljani se dovoli podpore 500 kron in ravno toliko Vincencijevi konferenci v Kranju za ustanovitev dekliške sirotišnice. — Urgiralo se bo izposlovanje najvišje sankcije sklepoma deželnega zbora, s katerima se je dovolilo za deželne elektrarne posojila 2 milijona kron in mestni občini ljubljanski najetje posojila 1 milijon 20.000 kron za gradbo tretje deške šole, za obrežne zidove ob Ljubljani in za pogrebni zavod.

† **Henrik baron Lazarini**, graščak v Smledniku, je umrl v visoki starosti dne 9. t. m. Rajnki baron je bil eden najrazumnejših kmetovalcev na Kranjskem, ki je s svojo velikansko pridnostjo na podlagih svojih bogatihkušenj zanemarjeno smledniško graščino spravil v najlepši red, da je postala lep vir dohodkov. Baron Lazarini je bil v pravem pomenu besede plemenitaš stare konenine, ki ni gledal le na svojo korist, ampak je vselej in vsestransko pomagal kmetom svoje sosesčine, ki so se nanj obračali in je veliko storil v svojem okraju za povzdigo kmetijstva z dobrim zgledom in je marljivo sodeloval pri kmetijski družbi, ki bo v njeni zgodovini zapisan kot eden najmarljivejših odbornikov. Bodi blag spomin blagemu možu.

Železniki. Župan Lotrič v Železnikih je klerikalec in je pri volitvah goljufal kolikor se je le dalo. Toda župan je sicer z veseljem goljufal, ni pa znal svojega početja tako izpeljati, da bi tega ne bil zapazil obč. tajnik. Posledica tega je bila, da sta prišla župan Lotrič in neki njegov somišljenik v kazensko preiskavo in da bosta zaradi volilne sleparije zaprta. To pa ni všeč našemu županiku in kaznoval je **svoje farane, ker so županove goljufije naznanili sodišču s tem, da je odpravil mašo ob 10. uri**. Tako se je župnik potegnil za sramotno goljufijo in se postavil na stran nepoštenosti.

Umrli je v Ljubljani pisatelj Vatroslav Holz, ki je bil dolgo vrsto let v službi banke Slavije in kot tak prehodil vso našo domovino tako, da jo je poznal kot malokdo. Mož je bil samouk-pisatelj in marsikak lep spis je potekel izpod njegovega peresa. — Blag mu spomin.

Železniški svet. V železniški svet so bili imenovani Janko Jovan ravnatelj gospodarske zveze, Franc Povše, komerc. svetnik, predsednik kmetijske družbe, Henrik pl. Schollmayer — Lichtenberg, deželni poslanec; za namestnike pa: dr. Vinko Gregorčič, ces. svetnik, Gustav Pirc, in dvorni svetnik Konrad Rubja.

Sokolski zlet v Praze se vrši jutri, dne 24. maja 1914. Člani v kroju se zbirajo v telovadnici in odhajajo ob 1. uri popoldne. Ob pol 4. uri se vrši tam javna telovadba: Proste vaje, orodna telovadba, skupina. Vse brate pozivljamo, da se udeležijo izleta v čim največjem številu, prijatelje Sokolstva pa vabimo, da polete z nami v prijazne Praze. Na zdar! Odbor.

Občni zbor Podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Kranju vršil se je v soboto 2. maja 1914 v restavraciji Peter Mayer. Prvomesnik g. Anton Šinkovec ml. otvori občni zbor in pozdravi došle člane. Tajnik g. Josip Cvar poda tajniško poročilo za l. 1913 iz katerega je posneti, da je štela podružnica koncem l. 1913 22 ustanovnikov, 12 pokroviteljev in 112 letnikov. Blagajnik g. Fran Zupančič poroča da je podružnica poslala glavni družbi v letu 1913 763 K 23 v. Pri na to vršeh se volitvah so bili izvoljeni prvomesnikom g. Anton Šinkovec ml. njegovim namestnikom g. Fock Makso, tajnikom g. Josip Cvar namestnikom g. Tajnik Josip, blagajnikom g. Fran Zupančič, namestnikom g. Fran Sepacher, pregledovalcem računov pa gg. Meden Josip in Rus Vilko. Konečno sklene se prirediti v jeseni podružnično veselico nakar zaključijo g. prvomesnik občni zbor zahvaljujoč se na številni udeležbi.

Dobri računar. Kakor znano, teče med deželo Kranjsko in Pavšlarjem pravda radi vodnih sil ob Savi. Čez vse zanimiv je račun, ki ga je predložil sodišču zastopnik kranjske dežele, advokat dr. Šusteršič. Samo za „študiranje“ spisov je računil 15.000 K, reci petnajst tisoč kron. Dr. Šusteršič se je brez dvoma zmotil. Mislil je namreč, da je v deželni odboru, kjer ni nad njim nobene kontrole in kjer dela kar hoče. Sodišče pa mu je račun spregledalo in prisodilo mu je namesto 15 tisoč kron le 1500 K.

Prešernova koča na Stolu se odpre v soboto, 30. t. m. in bo do takrat že z vsem potrebnim preskrbljena. Kranjska podružnica Slov. plan. društva napravi izlet na Stol v dveh partijah i. s. prva partija odhaja iz Kranja v soboto, 30. t. m. z vlakom ob 12:32 uri popoldne in druga partija v nedeljo, 31. t. m. z vlakom ob 6.56 uri zjutraj. Planinci in planinke udeležimo se velikoštevilno tega izleta.

Javna produkcija „Glasbene šole v Kranju.“ Kakor vsako leto, priredi „Glasbena šola tudi letos dne, 28. in 29. maja točno ob 5. uri popoldne v gimnazijski telovadnici javno produkcijo. Gojenci bodo dajali ob sklepu pitega šolskega leta bolj ali manj uspešno obračun v svojem napredovanju na glasbenem polju. Marljivim bode doseženi uspeh v spodbudo k nadaljni vztrajnosti, — manj marljivim in mlajšim, ki še letos niso mogli javno nastopiti, pa naj uspešni nastop tovarišev pokaže, koliko se da z vztrajno marljivostjo doseči. Upamo, da bodo z napredovanjem zadovoljni stariši in gojenci sami, da se v prihodnjem šolskem letu oklenejo še z večjo vnemo in ljubeznijo našega glasbenega zavoda. Vse prijatelje „Glasbene šole“ najuljudneje vabimo, da z mnogobrojnimi obiskom pokažejo, koliko jim je na srcu tudi glasbeni napredek naše mladine. Majhna vstopnina, ki se je določila za vsakokratni nastop v znesku 30 vin., služi v pokritje stroškov, ki jih povzroča produkcija. Odbor.

„Glasbena sola v Kranju.“ Gojenci „Glasbene šole“ prirede dne 28. in 29. maja 1914 ob 5. uri popoldne v gimnazijski telovadnici javno produkcijo. Stariši, podporniki in prijatelji „Glasbene šole“ se uljudno vabijo k mnogobrojni udeležbi. Vstopnina znaša 30 vin. Dijaki so vstopnine prosti. 1. Spored dne 28. maja 1915. 1.) Bradač: a) Menuetto — 4 gosli s klavirjem. b) Češka — 4 gosli s klavirjem. 2.) a) Norden: Kozaška uspavanka za klavir. b) Glinka: Romanca za klavir; Rebolj Leopoldina. 3. Rubinstein: Melodijci za gosli s klav. Pirnat Niko. 4. Smetana: Sekstet iz opere: „Prodana nevesta“. Colnar Halka. 5. a) Fr. Gerbič: Veseli pastir. b) Narodna: Popotnica vojaška; Poje deški zbor. 6. Drdla: Dialog za gosli s klav. Tavčar Alojzij. 7. Dvořák: Sousedská za klavir. Colnar Marta. 8. Smetana; Uspavanka iz opere: „Poljub“ za gosli s klav. Rabič Alojzij. 9. Vedral: Deška igra za gosli. Prevc Peter. 10. a) Fr. Serajnik: Predice. b) Narodna: Kukavica; Poje dekliški zbor. 11. Fibich: Rondino za klavir. Jezeršek Marija. 12. Glinka: a) Kamarinskaja (Scherzo) za klav. šfirično. b) Koračnica iz opere. „Ruslan in Ludmila.“ Colnar Halka in Colnar Marta. 13. a) Smetana: Arija iz opere. „Prodana nevesta.“ 2 gosli s klav. b) Rozkošny: Arija iz

opere. „Krakonoš“. 2 gosli s klav.; Prevc Peter, Tavčar Alojzij. 14. Schubert: Impromptu za klavir. Mayr Irma. 15. Behr: Slavnostna koračnica za klav. 6ročno; Colnar Halka, Colnar Marta, Jezeršek Marija. 11. spored dne 29. maja 1914. Bradač: a) Vojaska igra (koračnica) 4 gosli s klavirjem. b) Pesem brez besedi, 4 gosli s klavirjem; Janša Ferd. Hočevar Slavko, Završnik Stanko, Krenner Fran. 2. Wonaus: Poloneza za klavir; 4ročno. Jezeršek Mar., Colnar Marta. 3. Kubát: Humoreska za gosli s klavirjem; Hočevar Slavko. 4. Adamič: Morje za klavir. Jezeršek Marija. 5. E. Adamič: Solnce zašlo je za gore. Poje gimnazijski mešani zbor. 6. Klička: Scherzo za 3 gosli s klavirjem. Janša Ferd., Hočevar Slavko, Završnik Stanko. 7. Dvořák: Humoreska za klavir. Mayr Irma. 8. Čajkovskij: Andante contabile za gosli s klavirjem. Završnik Stanko. 9. Pavčič: Stara pesem za klavir. Pirc Boris. 10. a) Fr. Gerbič: Leži, leži meglica. Poje gimnazijski moški zbor. b) G. Ipavec: Mornarska; Poje gimnazijski moški zbor. 11. a) S Kádmu: Uspavanka. Gosli s klav. b) Drdla: Kubelikova serenada. Gosli s klavirjem. Janša Ferd. 12. Premrl: Sonatina za klav. Mayr Irma. 13. Bradač: a) Mala balada. 4 gosli s klavirjem. b) Fmidul. 4 gosli s klavirjem.; Janša Ferd., Hočevar Stanko, Završnik Stanko, Krenner Franc. Odbor.

Obrtna nadaljevalna šola v Kranju priredi zopet letos o Binkošti razstavo risb in drugih šolskih izdelkov obrtnih učencev. Z razstavo se združi slovesni sklep šolskega leta in razdelitev častnih daril za najboljša razstavljena dela. K otvoritvi razstave in zaključni slavnosti se vabijo tudi vsi obrtniki, v prvi vrsti pa gospodarji obrtnih učencev. Razstava bode odprta binkoštno nedeljo in ponedeljek dopoldne od 8. do 12. ure.

Gasilna društva Kranj, Stražišče in Žabnica so priredila minulo nedeljo z godbo na čelu skupni majnikov pešizlet v Škofjo Loko. Akoravno je pri odhodu iz Kranja hudo deževalo, se naši vrli gasilci niso tega ustrašili, in so ponosno korakali proti Stražišču, kjer se jim je potem pridružilo tamošnje gasilno društvo. Kljub slabemu vremenu udeležilo se je tega pešizleta tudi precejšnje število prijateljev gasilstva. V Žabnici se je priklopilo še tamošnje gasilno društvo in ono iz Godešič. Pred Škofjo Loko je pričakovalo udeležence gasilno društvo škofjeloško, tako da je prikorakalo v mesto nad 100 gasicev. To je bilo jako lepo število! Prava gasilska manifestacija! Nemoten se je vršil ta krasen izlet do Stare Loke. Ko je tu zasvirala godba veselo koračnico, zadoneli so v sobi neke hiše grozni glasovi ali iz rogov čukarskih, ali pa iz gasilskih nove deželne gasilske zveze, tega ne moremo konstatirati. Na vsak način so se za zidovi skriti trobentači zelo postavili in pokazali svojo veliko korajžo. Samoobsebi umevno, da naši značajni gasilci na to podlo in nizkotno izzivanje niso reagirali! Kje so pa one dične „katoliške“ korifeje à la dr. Pegan e tutti quanti, da bi svoje ljudi naučili nekoliko dostojnosti in jim povedali, da se mirne ljudi ne nadleguje! — Koncert pri gosp. Ignaciju Gusellu, pri katerem je pod vodstvom kapelnika A. Pöschla izvrstno igrala godba prostovoljne požarne brambe iz Kranja se je prav dobro obnesel, akoravno se je v stolpu farne cerkve skoraj venomer pritrkavalo. Ne vemo, ali se je to pritrkavanje vršilo na komando župnika Sinkovca, ali pa na komando kakega drugega prijatelja našega gasilstva in naše godbe. Toliko lahko trdimo, da se je vse nad tem zgražalo! — Od strani Škofjeločanov smo pričakovali večje udeležbe; zato pa vso čast Kranjčanom, katerih se je prav lepo število pripeljalo z vlakom in posetilo koncert. Po koncertu so gasilna društva korakala na Trato na kolodvor, kjer je godba pred razidom društev zaigrala še nekaj krepkih koračnic. Pri povratku našega gasilnega društva v Kranj z godbo na čelu je naše vrlo občinstvo živahno pozdravljalo z „Živijo“ in „Nazdar“ klici. — In s tem se je zaključil ta krasno uspeli gasilski izlet, ki je pokazal, da so nekatera naša gasilna društva še ostala zvesta stari nepristranski „Zvezi“ in lepemu njihovemu geslu „Na pomoč“ brez ozira na desno ali na levo, in da se ne dajo omamiti od Judeževih tolarjev nove deželno-odborniške gasilske zveze, kupujoče gasilna društva za strankarske, politične in samopašne namene.

Umrli je minolo soboto v Kranju vrtnar g. F. Erman. Bodi mu zemljica lahka!

Brezplačno posredovanje med letoviščarji in lastniki stanovanj je prevzel g. Franc Ksaver Sajovic v Kranju št. 52 (na Frančiškovem). Kdor bi torej hotel čez poletje vzeti na stanovanje kakega letoviščarja, naj pismeno ali ustmeno naznani, koliko prostorov bi imel eventuelno na razpolago na gorenji naslov. — Iz stališča tuijskega prometa je to posredovanje g. F. Ks. Sajovica kar najtopleje pozdravljati.

Slovensko gledališče v Kranju. Enkratno gostovanje članov slov. deželnega gledališča ljubljanskega pod vodstvom režiserja gospoda Milana Skrbinška se vrši v četrtek, dne 28. maja 1914 v dvorani „Narodne čitalnice“. Izborna burka „Maks v škripcih“, burka v treh dejanjih. Godi se v sedanjosti. Kraj: vila pod Rožnikom. Cene vstopnic: Sedeži I. do V. vrste: za nečlane 1 K 90 v.,

za člane 1 K 60 vin., sedeži VI. do X. vrste: za nečlane 1 K 60 vin., za člane 1 K 20 vin., stojišča: navadna 60 v., dijaška 30 v. Predprodaja vstopnic v trgovini g. Ferd. Sajovica. Začetek od pol 9. uri zvečer.

Zajce je dal na hrano nek gospod neki gospe v Kranju. Štirinajst dni so bili ti velikani (eden tehta kar šest kil) dobro zaprti, neko noč pa uidejo na vrt in pozobljejo, kar je bilo za pozobati — še mačehe so si privoščili. Vrt so morali kar znova zasejati in zasadi. Gospa, ki je imela zajce „na kvartirju“ se je onesvestila, lastnik teh čveteronogcev jih je pa same jeze pošteno — obrcal.

Nov naslov učiteljicam. Naučni minister je izdal naredbo, s katerim se podeljuje vsem učiteljicam, tudi neomoženim, naslov gospa. Naredba je bila izdana na podlagi mnenj deželnih šolskih svetov, od katerih se je večina izrekla za ta naslov.

Dnevni red okrajne učiteljske konference kranjskega šolskega okraja, ki bo v sredo, dne 8. julija 1914 točno ob poldnesi uri dopoldne v Kranju v gimnazijski telovadnici: 1. Predsednik otvori konferenco. 2. Izvolitev dveh zapisnikarjev in overovateljev. 3. Nadzornikovo poročilo. 4. „Sredstva in pota, s katerimi bi se učni vspehi v računstvu dvignili na višjo stopinjo.“ Poročevalka gđc. učiteljica Marija Črne v Smartnem pri Kranju. 5. Revizija podrobnega učnega načrta za ponavljalno šolo v toliko, da se ta načrt spravi v sklad z zdaj vpeljanimi novimi učnimi knjigami. Poročevalci: g. učitelj Karol Završnik v Dupljah za enorazrednice, g. nadučitelj Anton Mahkota v Voklem za dvorazrednice, g. nadučitelj Josip Lapajne v Cerkljah za trirazrednice in g. nadučitelj Franc Rojina v Smartnem pri Kranju za štirirazrednice. 6. „Vzorni šolski red“, ga izdela stalni odbor; poročevalka gđc. učiteljica Janja Miklavčič v Kranju. 7. Izbor učnih knjig in beril za šolsko leto 1914/15. Šolska vodstva, ki žele glede učnih knjig v prihodnjem šolskem letu kakšne izpremembe, naj dološljejo do 15. junija t. l. utemeljeni nasvet, drugače pa negativno poročilo. 8. Poročilo knjižničnega odbora o stanju in računu okrajne učiteljske knjižnice in nasveti o nakupu novih knjig. Dotične nasvete je najkasneje do 15. junija t. l. naznaniti tačasni načelnici knjižničnega odbora gđc. Mariji Roos v Kranju. 9. Volitev stalnega in knjižničnega odbora. 10. Samostalni predlogi, ki jih je najkasneje do 15. junija t. l. zglasiti pri stalnem odboru.

Umrli je v Kamniku v starosti 86 let vdova c. kr. sodnega pristava gospa Marija Volčič, mati pred nekaj leti nmrlega deželnodnega svetnika in juridičnega pisatelja dr. Volčiča.

Letanje za obroči. Otroci bijejo po cestah lesene obroče za zabavo, kar je pa iz zdravstvenih ozirov prepovedati. Obroča se prime vsakojaka nesnaga, v kateri se nahajajo tudi tuberkulozni in drugi bacili. In to bi moralo biti vzroka dovolj, da stariši svojim otrokom zabranijo ta šport. Isto velja tudi o žogi. Na deželi, na travnikih bi bilo seveda to kaj drugega. A kdo bo pa pustil otroke igrati po travnikih. Zatorej nam treba otroških igrišč!

Telovadno društvo „Sokol“ v Trziču vabi na svojo veselico, ki se vrši dne 1. junija t. l. v sokolski telovadnici. Spored: 1. Javna telovadba. 2. „Mutasti muzikant“, burka, spisal Jaka Stoka. 3. Srečolov, šaljiva pošta in ples. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 50 vin. Pri veselici igra Godba prost. požarne brambe v Kranju. Čisti dobiček je namenjen v društvene namene, radi tega prosimo obilega obiska. Odbor.

Premovanja konj v letu 1914. se bodo vršila: dne 5. junija ob osmih v Lescah, 17. junija ob enih pop. v Mengšu, 18. junija ob osmih v Kranju.

Konjska klasifikacija. Kranjsko okrajno glavarstvo je ugodilo izraženim željam lastnikov konj, da se ne prične klasifikacija že ob 6. uri zjutraj, ampak še-le ob 7. uri. To velja za posestnike konj iz onih vasi, ki imajo pripeljati konje kot prvi na kraj klasifikacije.

Zdravilna zelišča tako se imenuje knjižica, katero je nekdo priredil po nemški knjižici švicarskega župnika Küncla. Ta knjižica piše o zeliščih, o katerih se ne bere niti v najboljšejših zdravilskih knjigah. Čifutska reklama trdi nadalje o njih, da je veda nalašč pozabila nanje, ker so nam vsak čas na razpolago in da nimajo zato nobene veljave, ker so prevsakdanje. Abderitom bo ta reklama ugajala. A vendar bi morali ti ignorantje vedeti, da se na primer farmakologija peča le z zelišči, katere so za zdravje uspešno porabljiva. Umevno je, da se v zdravilstvu ne uporabljajo zelišča, katere je morda kaka stara babnica pri mesečnem svitu ali pa med pogrebom ali krstom nabrala v predpasnik. Ljudstvo je komaj opustilo neutemeljeno lečenje z zelišči in zato je naravnost zlobno, je zopet navajati na take stvari. Nevednim bo to seveda nerazumljivo, a ravno tem je treba odpreti oči, da vedo kaj in kako. Če že gotovi krogi nočejo, da bi se ljudstvo dovedlo na višjo stopinjo izobrazbe, naj bi saj ne delali na to, da se še bolj ne poneumi. To bi bil greh na celokupnem narodu. A gotovim ljudem ni noben greh prevelik!

Ustreljen v prepiru je bil v Brownel Pa. v Ameriki Alojzij Kosmač, doma iz Radovljice na Gorenjskem.

Nesreča. 23letnemu delavcu Lovru Bratušu, ki je uslužben pri električnih napravah na Završnici je padla te dni pri skladanju železnih cevi ena, več stotov težka cev na roko in mu je zmečkala dva prsta leve roke.

Ljubljansko garnizijo hoče vojna uprava pomnožiti. Nastaniti hoče v Ljubljani en polk havbične artilerije in nekaj domobrskih ulancev, pa tudi en oddelek saperjev.

Samomor. Dne 17. m. se je ustrelil v Javorniku posestnik in mesar Lovrenc Pristavec, p. d. Pernuš. Izvršil je samomor baje zaradi slabih gospodarskih razmer. Pred enim letom se je njegov sin v neki gostilni v Otočah ustrelil.

Podkovska šola v Ljubljani. Novi šolski tečaj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani se prične dne 1. julija 1914. Poleg podkovstva se učenci podkovske šole uče tudi ogledovanja klavne živine in mesa. Kdor želi priti v podkovsko šolo, naj vloži prošnjo za sprejem do 15. junija t. l. pri ravnateljstvu podkovske šole v Ljubljani. Več je razvideti iz „Kmetovalca“. — Skušnje na podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 30. junija t. l. Kovači, ki hočejo delati to skušnjo, naj vložijo pri ravnateljstvu podkovske šole do 15. junija t. l. prošnjo za sprejem k skušnji.

Konec šolskega leta. Po obstoječih predpisih se konča pouk na srednjih šolah, učiteljskih, trgovskih in mornariških šolah dne 6. julija, 10 dni pred koncem šolskega leta. Ker bo letos 6. julija na pondeljek, je naučni minister odredil, da odpade na teh šolah pouk že 4. julija in se ta dan opravi končna božja služba in razdele izpričevala.

Težko ponesrečil je mornar, podčastnik Janez Mencinger, sin gostilničarja Jožeta Mencingerja s Save pri Jesenicah. Imenovani je prišel pretekli teden za nekaj dni domu na dopust. Proti večeru preteklo soboto je vzel dolg kuhinjski nož, stopil na stol, hoteč odrezati kranjsko klobaso, ki je visela na drogu. Pri tem stol spodleti in Mencinger pade tako nesrečno na nož, da se mu isti zabode na desni strani in mu povzroči tako smrtnonevarno rano.

Samomor ali ponesrečenje? Minoli četrtek zjutraj ob pol 6. uri so tovarniški delavci zapazili v Savi pod tovarno ležati moško truplo. Takoj došla komisija je spoznala ponesrečenca v osebi Franceta Jenka roj. 1888. l. v Mavčičah pri Kranju in bivšega tukajšnjega tovarniškega delavca. Jenko je bil pozvan na orožne vaje, zadnji čas je delal v Skedenjskih plavžih, ker je pa imel še nekaj denarja pri tukajšnji bratovski skladnici dvigniti, je prišel osebno iz Trsta v sredo popoldne v tukajšnjo pisarno, koder je dvignil 27 K 86 v. Bil je malo vinjen, tako da ga je še uradnik opozoril, da ni lepo, ako v takem stanju po denar pride. Brez ugovora je mož to sam pripoznal in še lastnoročno podpisal pobotnico. Našli so pri njemu denarja okoli 30 kron. Na kak način je zabredel v Savo, je popolnoma nejasno.

Sacherjev pečenjak. Umeša se 14 dkg sirovega masla penasto, utepa se polagoma 3 rumenjake in 1 celo jajce, prida se pri vsakem rumenjaku po žlicah 14 dkg sladkorja, dalje 2 žlici ruma, 5 do 6 žlic mleka in 23 dkg moke, stepe se dobro, se prida, kadar je testo dobro, 1 zavojček dr. Oetkerja praška za peko, stepe se še enkrat dobro, napolni pečenjak v dobro namasleno obliko, postavi se ga takoj v pečico in se peče zmerno vroče. Kadar se ohladi, se ga polije s šokoladno obliko.

Spomenik na Triglavu. Ponesrečenemu pilotu nadporočniku Evgenu Elsnerju, ki je preletel Triglav in se je 9. marca pri Aspernu kraj Dunaja ubil, hoče neki dunajski odbor vrh Triglava postaviti spominski kamen.

Ustanove za invalide. Obresti 12 ustanovnih mest za invalide po 79 K 80 v, ki se imajo vsled ustanove patriotičnega društva gospa Rdečega Križa za Kranjsko izplačati vsako leto dne 18. avgusta, kot na rojstni dan Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva cesarja, se bodo tudi letošnje leto 1914 podelile proslcem, kateri so se udeležili vojnih pohodov (vojsk) leta 1866 ali bosanske okupacije leta 1878 v številu moštva domačih vojaških krdel, bili ranjeni in postali invalidi. V slučaju pomanjkanja takih proslcev se bodo te obresti podelile vdovam in sirotam takih invalidov, oziroma potrebnim doslužnim vojakom domačih vojaških krdel sploh. Poleg tega se bode podelilo 12 ustanovnih mest zgoraj omenjene ustanove po 40 K revnim vdovam, oziroma sirotam, ter 8 ustanovnih mest po 40 K uhogim sirotam po vojakihi, ki so bili ranjeni v vojni. V tem smislu in z dokazili v družinskih in premoženjskih razmerah opremljene prošnje za zgoraj omenjene ustanove je vložiti potom županstva najkasneje do 31. maja 1914.

Razpis šolske stavbe. Radi oddaje zgradbe nove ljudske šole v Gaberku (občina Zminec) pri Škofjiloki, se bo vršila v petek, 29. maja t. l. ob 9. uri dopoldan v hiši predsednika krajnega šolskega sveta Tomaža Prevodnika v Brodeh št. 3, ustmena zmanjševalna dražba. — Skupni stroški proračunjeni so na 36.173 K 78 v in sicer: 1. zidarska in dninarska dela 18.383 K 77 v. 2. kamnoseška dela 1.615 K 90 v. 3. tesarska in krovška dela 6.198 K 08 v. 4. mizarska dela 2.464 K 80 v. 5. ključavničarska dela 2.622 K 10 v. 6. kleparska dela 618 K 42 v. 7. pleskarska dela 507 K 63 v. 8. slikarska

dela 485 K 79 v. 9. steklarska dela 533 K 29 v. 10. lončarska dela 1.151 K 50 v. 11. izolacija 112 K 50 v. 12. notranja oprava 1480 K. Dela se bodo oddala ali skupno enemu ali pa posameznim podjetnikom in se bodo tedaj najprvo oddajala po dražbi prej omenjena posamezna dela, potem pa cela zgradba skupaj. Oferentom bo pred dražbo položiti vadij v znesku 5% proračunjenih svot za posamezna odnosno za vsa skupna dela in bo ta vadij po sprejetju ponudb popolniti na 10% izdražene svote. Kot vadij se se sprejemajo razen gotovega denarja, avstrijski državni papirji, vložne knjižice hranilnic, osnovanih po hranilničnem pravilniku iz leta 1844 in rentne knjižice c. kr. poštne hranilnice. Stavbo pričeti bo graditi tekom leta 1914. tako pravočasno, da bo do jeseni pokrita, do konca mesca julija 1915 pa popolnoma dovršena. Načrti in stroškovnik ter stavbni pogoji so na vpogled pri krajnem šolskem svetu v Brodeh. Krajni šolski svet ni vezan na najnižji ponudek, temveč pridržuje si pravico, delo kateremukoli oferentu oddati. Vrh tega ima c. kr. okrajni šolski svet v Kranju kot nadzorovalna oblast, pravico, odobriti ali odkloniti izid dražbe in slučajno odrediti novo dražbo. — Krajni šolski svet v Gaberku, dne 10. maja 1914.

Nevaren potepuh. Nedavno tega je prišel brezposelni mizarski pomočnik Fran Volčič pred hišo posestnika Frana Bizjaka v Št. Vidu ter pričel tamkaj razgrajati in groziti. Volčič je znan nasilnež ter je bil vsled nevarne grožnje že večkrat predkaznovan. Orožništvo je potepuha prijelo ter oddalo deželnemu sodišču v Ljubljani.

Častna občana. Občinski svet v Radovljici je izvolil železniškega ministra barona Forsterja in podpredsednika drž. zbornice Josipa viteza pl. Pogčnika za častna občana.

Konjski tat. Dne 5. t. m. okrog polnoči je bila ukradena posestniku Janezu Ogrinu iz Stoba pri Domžalah iz nezaklenjenega hleva za živino kobila. Dne 8. t. m. je orožništvo aretiralo konjskega tatu v Šent Juriju pri Taborju v osebi 32letnega kajžarjevega sina Antona Blatnika, ki kobile slučajno še ni prodal. Orožništvo je izročilo Blatnika okrajnemu sodišču.

Nezgoda. Pretekli pondeljek se je otrok gostilničarja Ribnikarja v Kovorju igral brez nadzorstva ter zašel v gnojnico, iz katere so ga komaj rešili. Otroka, ki je skoraj pet minut ležal v gnojnici so le s težavo spravili zopet k življenju.

Imamo dvoje „svitlih glav“, namreč one, ki rabijo za močnate jedi, kolače, torte in pecivo dr. Oetkerja pecivni prašek à 12 vin. že leto dni in one, ki bodo še prišli do spoznanja, da je resnično dr. Oetkerjev pecivni prašek najbolji pripomoček sedanosti za peko. Število prvih se vedno množi, število zadnjih vedno zmanjša kar je gotovo najboljši dokaz o izvrsnosti dr. Oetkerja pecivnega praška.

Truplo je našel. Dne 8. t. m. je našel neki delavec iz Zaboršta pri regulaciji Bistrice na levem savskem bregu žensko truplo, ki je bilo oblečeno v moder, z belimi pikami posejan, raztrgan suknjič, v rujav, pisan, ravno tako raztrgan jopič in v belo, kratko in dobro srajco. Mrtva ženska je srednje velikosti, suha, štrideset do petinštirideset let stara, desno oko ji manjka, v zgornji čeljusti ima dva, v spodnji pa šest zob. Truplo je ležalo kake štiri mesece v vodi. Radi trohnelosti ni mogla sodnijska obdukcija konstatirati, ali gre tu za samomor, ali za umor. Identitete ženske, ki so jo našli, še niso mogli dognati.

Nenadna smrt. Dne 11. t. m. je šel petdesetletni dninar Jože Vidmar iz Selc s hlapcem po drva v gozd. Med potjo mu je nenadoma postalo slabo, Vidmar je sedel in je izdihnil. Mož je prišel isti dan iz deželne bolnice v Ljubljani, kjer je bil operiran. Kljub zdravniški prepovedi je pil kakor po navadi žganje, kar je bilo najbrže vzrok njegove nenadne smrti.

Barbarska vraža. V neki gorenjski dolini ima ljudstvo vražo, da nezakonska mati ne sme dojeti svojega otroka in slednji tudi med ljudi ne sme, dokler ne dorase. Na ta način puste te matere svoje otroke telesno propasti. Materna prsa so vendar vir moči in glavna podlaga krepkega naroda. Ubogo dete pa radi tradicionalne neumnosti ne sme biti deležen matere ljubezni.

Obrtna razstava v Radovljici. Meseca avgusta t. l. se priredi obrtna razstava v Radovljici. Razstavni odbor je že poslal pretekli mesec oglasnice vsem obrtnikom radovljiškega okraja. Razstava obeta biti nekaj posebnega: kajti oglasilo se je že lepo število obrtnikov k razstavi. Poleg obrtnikov pa kažejo tudi naša županstva mnogo zanimanja. Dokaz temu je, da sta se takoj, ko je lokalni odbor, kateremu načeluje radovljiški župan g. A. Roblek, poslal na vse občine radovljiškega okraja prošnje za podporo, odzvali že dve županstvi, in sicer Bela peč z zneskom 50 K, mestno županstvo v Radovljici pa z zneskom 200 K. Upamo, da bodo tudi druga županstva sledila tema dvema in tako pripomogla do lepega uspeha razstave. Razstava bode v tukajšnjem šolskem poslopju. Obrtniki radovljiškega okraja dobijo razstavni prostor brezplačno, drugi pa proti primerni odškodnini. Razstavni odbor v Radovljici pozivlja tem potom vse obrtnike radovljiškega okraja, ki se še niso priglasili, da to čimprej

store. Ako kdo izmed obrtnikov pomotoma ni prejel oglaševalnih pol, naj se javi pismeno na razstavni odbor v Radovljici.

Razpis služb. C. kr. deželna vlada za Kranjsko razpisuje pet mest cestarjev in sicer štiri v ljubljanskem in eno v postonjskem stavbnem okraju z mesečno mezdo 60 kron ter s pravico do osem štiriletnic po mesečnih šest kron.

Tatvina lesa. V gozdu „Smrekovica“ pri Goricah so v zadnjem času posekali neznani storilci 46 smrekovih dreves v vrednosti 442 kron. Posekana drevesa so tatovi tudi odnesli.

Svečana otvoritev belokranjske železnice je določena za 25. maja. Vlak se odpelje zjutraj in postane na vsaki postaji deset minut za kratek nagovor in odgovor. Zajrtek bo v kupejih, malca na kolodvoru v Metliki in banket od 3.—5. popoldne v Črnomlju. Povabljenec je okrog sto gostov.

Nevarnega ptička po imenu Primoža Kajžnika iz Koroškega, nedavno bivšega tovarniškega delavca, je v četrtek orožništvo zopet radi goljufije aretiralo na Jesenicah. Kajžnik je komaj pred tedni prestal 14dnevni zapor v Škofji Loki, radi razpečavanja prepovedanih ameriških zdravil. Ko je prišel v četrtek v tovarno na Savo, je hotel nekega uradnika opehariti za šhte, a ta je bil bolj pameten, nego Kajžnik in ga je ovadil orožništvu. Kajžnik je bil dosedaj vsega skupaj 7 let zaprt.

Bella dona in Belladona. Nek star župnik je zdravil homeopatično neko dovtipno graščakinjo, katere ga je obiskovala v župnišču. Med drugim vpraša župnika: „Kaj pa bella dona?“ (sredstvo, katero rabijo homeopati) Župnik, ki je tikal vse ljudi, nato: „Beži no, prismoda, sem že prestar za to!“

Kozomolz je posebna specijaliteta otrok, kateri se po prahistoričnem zgledu Romula in Rema, ležeči pod pasečo se kozo tam nasrkajo živega mleka do sitega. Na vsak način mora to biti dobro, ker drugače bi otroki gotovo ne segali po tem. Pri ciganih se pa često dogaja, da mlade matere, katere imajo obilo živeža, doje stare može za časa bolezni. In najnovejše sredstvo stare, onemogle bogataše zopet okrepiti, so dojke, katere za dober denar skušajo reaktivirati propale življenjske moči bogatih kavalirjev.

Izseljevanje v Kolumbijo. Kolumbijski zakon 52 z dne 5. novembra 1913 vsebuje določila o ustanovitvi odbora za priseljevanje, ki naj bi uspeševal naseljevanje ozemelj Caqueta in Putumago s tu in inozemskimi naseljenci. V začetku februarja l. 1914 so izšli v časnikih v Bogota različni članki, iz katerih je posneti, da se je ponudila prekmorska prevozna družba v Parizu vladi v Bogota, da spravi 300 družin iz Švice, Tirolskega in Nemčije v Kolumbijo in da pridobi, če treba, še nadaljnjih 700 družin v ravno isti namen. Te družine bi se skoro gotovo naselile v ozemljih Caqueta in Putumayo. Ti kraji pa obstoje večinoma samo iz pragozda ali so pa močvirnati in Evropejcem ne nudijo nikakoršnih nad za ugoden obstoj in napredek. Mrzliza, vsakovrstne bolezni in zoprnosti neobdelanih vročih (tropskih) dežel bi evropske priseljence v najkrajšem času skrčile. Iz teh vzrokov se mora najodločnejše svariti pred izseljevanjem v omenjena ozemlja Kolumbije.

Bencin in alkohol se navadno ne razumeta a nedavno tega sta se vendar kaj dobro razumela. Neka večja družba se je peljala zgodaj zjutraj mačka preganjat iz Gradca v Semriach. Na nekem ovinku jim pride nasproti nek voznik. Izogniti se ni bilo več mogoče. Šofer prvega voza France Zupan, bankirjev sin iz Celovca, je sicer avto ustavil a v tem hipu je že frčal 100 metrov v globočino. Štirikrat se je avto v zraku prekopicnil in naposled priletel tik ceste na kolesa, katere so se pogreznila do osi. Hipno je bilo okoli avta polno presenečenih kmetov in pet iz voza padlih dam in gospodov. Ena dama je bila nekoliko na čelu ranjena. Počasi so se začeli gibati in mrtveci so vstajali. Avto je bil ves zbit. Cel hrib je bil posejan s posameznimi deli avtomobila in toaletnimi stvarmi in veselo je čepel na neki veji potefan cilindar. Nedolžno jutranje majnikovo solnce je obsevalo prebledela lica varijetetnih „star“-ov. Zdelo se jim je, kakor bi bili v ta kraj zacoprani in situacija je dobila komično lice. Kjer je prej mislila žeti smrt, povrnil se je zopet humor med to zbrano družbo. Peljali so se potem popolnoma srečni domov v Gradec.

Najnovejša ženska pomladanska moda je že patologičen izraz do skrajnosti izmučene in izčrpane modne fantazije. Klobuke nosijo take, kakor indijanski poglavarji, drugi izgledajo zopet kakor čez glavo poveznjena močnata jed. Nekatere se kinčajo z Merkurjevo čelado, na vsaki strani peruti, druge imajo kar po dva slamnika naenkrat, enega počez, drugega pokonci. Tretja nosi zgornji oklep želve, koketno z rdečim trakom pod brado privezanega. Krila pa so naravnost perverzna ter so si vzeli vzorec za ista od cigank.

Odborova seja „Maticе Slovenske“ dne 13. maja 1914. — Predsednik se najprej v toplih besedah spominja pokojnega pisatelja Vatroslava Holza, potem pa poroča, da bo c. kr. vojaško geografski zavod potreboval po vsej priliki več mesecev za izvršitev korektur na zemljevidu slov. ozemlja. Matica kot založnica dovoli prevod Funt-

kove drame „Tekme“ v srbsčino. — Vatroslav Holz je Matici izročil svojo literarno zapuščino, da jo ali sama izda, ali ji oskrbi izdajatelja. — Za II. zvezek „Slovanskih spominov in jubilejev“ (1915) bo iz Vrhlickega nekaj prevedel prof. Anton Funtek, monografijo o njem pa napisal češki akademik Vobornik; o Bolgaru Penču Slavejkovu bo pisal prof. Miodrag Ibrovac, o Kranjčeviću prof. Milaković, o Gončarovu dr. I. Prijatelj, o dr. K. Glaserju prof. dr. Šlebinger, o dr. J. Sketu prof. Jos. Wester, o dr. K. Štreklju dr. Jos. Glonar, o A. Klodiču dr. Iliši. — Ižansko narodno blago, ki ga uredita Fr. Milčinski in dr. A. Breznik, izide kot vzorec takega narodopisnega dela čim preje; Slov. Narodne pesmi izidejo v uredništvu dr. J. Glonarja tudi letos. Matica je prejela štiri spise, ki konkurirajo za častno nagrado. — „Bibliografija“ izide kot posebna založnina, torej v nižji nakladi za 5 let. Sestavil jo bo dr. Fr. Kidrič. — Sproži se vprašanje, ali ne bi kazalo zbrati pravljice in povesti o Turkih, kakor smo zbrali spomine na Francoze. Načeloma se odobri predlog, izdati zgodovino 19. stoletja s posebnim ozirom na našo državo in na naš narod. —

Razno.

Močan potres v južni Italiji. Zadnji petek okolo 7. ure zvečer je močan potresni sunek, trajajoč šest sekund, razdejal več krajev v okolici ognjenika Etne na Siciliji. Štirje trgi so v razvalinah, okolo 100 oseb je mrtvih. Najbrže je pa razdejanih tudi več vasi, zlasti kraji ob južnem pobočju Etne so hudo trpeli. Zemeljski plazovi so deloma zasuli železniško progo med Mesino in Katanijo. Sreča v nesreči je bila, da ni bil potres sredi noči, ker drugače bi bilo mnogo več človeških žrtev. Iz vseh večjih krajev Italije so odšle rešilne ekspedicije v južno Italijo, kjer so se bile primerile v teku zadnjih desetletij že večkrat enake nesreče. Zadnji veliki potres je bil 28. decembra 1908., ki je porušil Mesino. Tudi pozneje so bili manjši potresi v okolici Etne. Že dva tedna je bilo prebivalstvo v strahu. 22. aprila so se pričeli vzdigovati iz žrela Etne oblaki dima in nad Katanijo se je vsul pepel. Iz Rima poroča, da je število mrtvih vse večje kakor so domnevali prvotno in tudi število ranjenih je zelo visoko, najbrže nad 1000. Potres je bil tako močan kakor oni, ki je razdejal pred 6 leti Mesino in Reggio. Kraji v bližini Acireala so popolnoma porušeni, niti ena hiša ni ostala. Santa Maria Versene je popolnoma razdejana. Ranjenci leže ob cestah in čakajo, da jih prepeljejo v bolnišnico. Trupla ubitih so pokrita le z rjuhami in leže tudi ob robu cest. Tudi kraj Consentini je popolnoma razrušen. V tem kraju je 20 mrtvih in 40 ranjenih. Potresno središče je v Lineri, ki šteje 1000 prebivalcev. Od teh je približno 50 mrtvih, več kot 100 pa ranjenih.

Kako je postal dr. Kerzl telesni zdravnik avstrijskega cesarja. Pri sedanjem obolenju našega cesarja se večkrat bere ime telesnega zdravnika dr. Kerzla. Zanimivo je, kako je dr. Kerzl postal vladarjev telesni zdravnik. Po smrti prof. Wiedenhoferja je bilo treba imenovati novega telesnega zdravnika. Cesarjev adjutant grof Paar, je opozoril cesarja na vojaškega zdravnika dr. Kerzla, ki je uspešno zdravil otroke grofa Paara in otroke princezinje Valerije. Cesar je dovolil, da bi se mu dr. Kerzl predstavil drugi dan ob 10. dopoldne. Določeno uro je cesar pričakoval zdravnika, toda ta ni prišel, šele ob 11. je adjutant naznanil zdravnikov prihod. „Naj pride,“ je ukazal cesar, „povem mu svoje mnenje!“ Kerzl je vstopil in cesar ga je nemilostivo ogovoril: „Poklical sem Vas za deseto uro — zdaj nimam časa — pojdite!“ In pokazal mu je hrbet. Dr. Kerzl pa je ostal ter rekel: „Vaše Veličanstvo, v garnizacijski bolnišnici sem imel nujno važno operacijo, šlo je za življenje mladega človeka.“ Cesar se je obrnil ter

vprašal: „Kdo je bil ta pacient, zaradi katerega ste prišli prepozno k avdijenci?“ „Veličanstvo, neki prostak 18. pehotnega polka.“ Cesar je stopil k zdravniku ter mu podal roko — čez par dni je dobil dr. Kerzl dekret, s katerim je bil imenovan za cesarjevega telesnega zdravnika.

Katoliški župnik obsojen na šest mesecev zapora. Iz Kemptena (Allgäu) poročajo: Pred nekajšnim deželnim sodiščem se je zagovarjal 45letni katoliški župnik Janez Baptist Habruner iz Hopferau zaradi nezvestobe, poneverbe in sleparije. Že v mladih letih se je zadolžil. Sčasoma so dolgovi tako narasli, da si ni znal pomagati. Sodni ekssekutor je bil skoraj vsakdanji gost v župnišču. Z dolgom dvanaist do štirinajst tisoč mark je prišel Habruner kot župnik v Hopferau. In tedaj je začel z raznimi manipulacijami, ki so ga privedle na zatožno klop. Poneveril je kolekte in drug denar. Ko so ga začeli njegovi glavni upniki naganjati, naj plača, se je peljal v Monakovo, da dobi tam potrební denar. Tam si je izposodil od Bavarske trgovske banke pet tisoč mark v „cerkvene svrhe“. Nato se je obrnil, da plača to posojilo, na rajfajzensko v svoji občini. Ker je župnik dal svojo častno besedo, da nima drugega dolga, nego omenjenih pet tisoč mark, so člani omenjene posojilnice sklenili, da bodo sanirali župnikove premoženjske razmere. Gostilničarka monakovskega hotela, v katerem je Habruner navadno ložiral, mu je posodila tristo mark, ker mu je baje pošel denar pri nakupovanju. Neki dijak, ki se je seznanil z župnikom pri pivu, mu je posodil štirideset mark od svoje kolegnine. Državni pravdnik je predlagal tri mesece petnajst dni zapora, sodišče pa je župnika obsodilo na šest mesecev zapora.

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev

J. Rozman :: Kranj

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami in podjetji: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komercijelne zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago.

120 52—39

Odda se v najem velik lokal

eventuelno dva predeljena, primeren za vsako trgovino na Glavnem trgu št. 130.

Marija Pollak, trgovina s čevlji.

Listnica uredništva:

Gosp. Leo P. Hvala! Priobčimo prihodnjič.

Brezplačno posreduje

podpisani med letoviščarji in lastniki stanovanj. Kdor hoče torej v Kranju vzeti za poletne mesce na stanovanje letoviščarje, naj hitro naznani ustmeno ali pismeno podpisanemu, koliko prostorov (sobe, kuhinje), in postelj ima na razpolago in koliko zahteva mesečno zanje. Tudi snažna priprosta stanovanja se naj naznanijo.

Franc Ksaver Sajovic, Kranj 52 (Franciškoovo)

Genik jedil in pijač

priporoča cenj. gostilničarjem
tiskarna „Sava“ v Kranju.

SINGER šivalni stroji so neprekosljivi v trajnosti in vsestranski uporabi.		SINGER šivalne stroje dobite samo v naših prodajalnah z „S“ izveskom.
SINGER Co., delniška družba šivalnih strojev Kranj, Glavni trg št. 119.		

60 30—7

Trgovski pomočnik

prva moč vsprejme se takoj in pod ugodnimi pogoji. Kaj več iz prijaznosti
98 uprava „Save“ 2—1

Hlapca išče

tiskarna „Sava“ v Kranju.
Vstop takoj.

Priložnostni nakup!

Ravnokar je dospela velika množica dobrih trpežnih in elegantnih

moških, ženskih in otročjih čevljev.

Cene brez konkurence!

IVAN SAVNIK V KRANJU

100 3—1

Lovro Rebolj v Kranju

Glavni trg

20 52—19

Trgovina z moško obleko. — Prodaja raznega sukna in štofov za moške obleke. — Ravno tam lastna delavnica za obleke, ki se po naročilu dobro, ceno in nujno izgotove.

kokriško predmestje

v lastni hiši zaloga šivalnih strojev in potrebščin. Ravno tam gostilna, kjer točim najboljša vina in pivo ter postrežem vedno z dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Imam tudi obrt za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Spominjajte se Ciril-Metodove družbe!

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzhacker

konc. zobotehnik

v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovžu, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne, izven velikih praznikov na razpolago.

52—21

16 52—21

Turisti!

Trgovina Zdravko Krajnc v Kranju

(nasproti c. k. gimnazije)

priporoča svoje izvrstne, vedno sveže delikatese.

Največja kavarna v Kranju, z biljardoma
.. in Paganinijevim orkestrijem! ..

Najprimernejše shajališče!

**Najstarejša
trgovina**

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

3 52—21

priporoča za

pomladansko sezijo

svojo bogato zalogo najnovejšega blaga za ženske in moške obleke, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

Mestna hranilnica v Kranju

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaladk
(lastno premoženje) nad
352.000 kron.**

Hranilnica posoja na zemljišča po $5\frac{1}{2}\%$ na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolжник v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1913. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 442 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 4 milijone kron.

4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložitve obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župniča cerkveni denar.

Ta najstarejši denarni
zavod v **Kranju**

uraduje na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

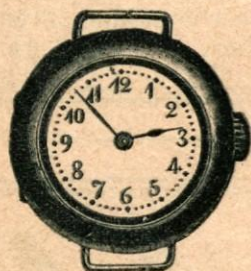
brez odbitka rentnega
davka.

10 52—21

Rezervni sklad
nad K 800.000.

Rezervni sklad
nad K 800.000.

9—21

Najbolje in najceneje se kupi pri tvrdki

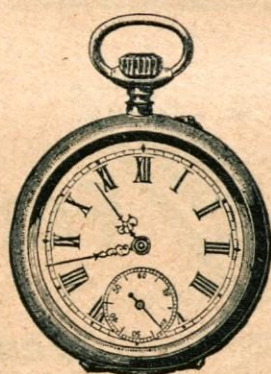
RUDOLF RUS

v Kranju (poleg lekarne)

Ustanovljeno leta 1885.

Prva in največja zaloga
ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Strogo solidna in poštena postrežba.

M. RANT :: KRANJ

trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki

Trbovljski in češki premog.

8 52—21

Otroški vozički

radi opustitve po zelo znižanih cenah.

Razna vrtna in poljska semena.

Modni salon

68—10

A. Adamič - Kranj

Podružnica v hiši g. M. Mayr

naznanja častitim damam, da je došla ravnokar **velika izbira**
najmodernejših

dunajskih in pariških modelov

in se bodo isti prodajali dokler kaj zaloge radi pomanjkanja pro-
storov po zelo ugodni ceni. — Velika izbira krasnega nakitja.
Prepričajte se v konkurenčnih cenah predno si nabavite. — Žalni
klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno in ceno izvršujejo.

CYCLES
KINTA
K.C.L.

**Zahtevajte
cenik.**

KINTA-KOLESA

so splošno priljubljeni, ker so nedosežni v
teku in trpežnosti. Blagovolite si jih ogledati
pri tvrdki

KARL ČAMERNIK & Ko.

Špecialna trgovina s kolesi, motorji,
avtomobili in posameznimi deli.
Mehanična delavnica in garaža.

7—20

LJUBLJANA

samo Dunajska cesta 9—12

Kreditno društvo v Kranju

registrirana zadruga z omejeno zavezo

6—21

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.